

Justitiedepartementet

Remissvar över delbetänkandet 710 miljoner skäl till reformer (SOU 2026:2)

Ju2026/00079

Institutet för mänskliga rättigheter har beretts möjlighet att yttra sig över delbetänkandet 710 miljoner skäl till reformer (SOU 2026:2).

Institutets ställningstaganden

Institutet **tillstyrker** förslaget att valadministrationen ska få ett samlat ansvar för distributionen av valsedlar till val- och röstningslokaler. Förslaget kan bidra till att väljare i större utsträckning får faktisk tillgång till aktuella valsedlar och stärker därmed förutsättningarna för ett jämlikt och tillgängligt valdeltagande. Rätten att rösta och bli vald i periodiska och verkliga val, genom allmän och lika rösträtt och hemlig röstning, skyddas bland annat av artikel 25 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och artikel 3 i första tilläggsprotokollet till den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen). Enligt artikel 29 i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska staten säkerställa att valprocedurer, vallokaler och material är ändamålsenliga, tillgängliga och lätta att förstå och använda.

Institutet konstaterar samtidigt att delbetänkandet inte innehåller konkreta förslag som särskilt tar sikte på tillgängligheten i valförfarandet, framför allt för personer med synnedsättning. Kommittén uppmärksammar själv att dagens valsedelsystem innebär betydande svårigheter för personer som är blinda eller har grav synnedsättning (s. 85-87 och 137), men frågar om valsedelns utformning och förutsättningarna för fria och hemliga val för personer med funktionsnedsättning skjuts till slutbetänkandet. Institutet vill understryka att åtgärder som stärker möjligheten att rösta självständigt, tillgängligt och med

bibehållen valhemlighet är centrala för att Sverige ska uppfylla sina människorättsliga åtaganden, och ser därför anledning att återkomma till dessa frågor när slutbetänkandet remitteras.

Ärendets handläggning

Detta remissvar har beslutats av direktören Fredrik Malmberg och föredragits av utredarna Linde Lindkvist och Ola Linder. I den slutliga beredningen har tillförordnad chef för enheten utredning och analys Charlotte Palmstierna deltagit.

Fredrik Malmberg
Direktör